

Asia: VN/1205/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi verotusmenettelystä annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Verohallinto kannattaa esitystä ja pyytää, että jatkovalmistelussa otetaan huomioon seuraavat seikat.

- Ehdotetun verotusmenettelystä annetun lain 21 §:n 2 momentin mukaisesti Vero-hallinnon olisi kohdennettava ja rajattava pyyntö huolellisesti sekä perusteltava muun muassa pyynnön oikeasuhtaisuus. Perusteluiden mukaisesti tarkastuksen ja pyynnön rajaaminen voitaisiin tehdä yhdessä tiedonantovelvollisen kanssa ja Verohallinnon tehtävänä olisi kuvata käsittelyn oikeasuhtaisuus ja sitä arvioitaisiin suhteessa siihen tavoitteeseen, joka on tietojen käsittelyn tarkoituksena.

Perusteluissa jää epäselväsi mikä merkitys tiedonantovelvollisen näkemyksillä ja käsityksellä perusteluiden riittävydestä ja oikeasuhteisuuden arvioinnista on. On selvää, että tiedonantovelvollisen kanssa käydään keskusteluita vertailutietotarkastuksen käytännön toteuttamisesta ja teknisistä seikoista sekä selvitetään mitä tietoja tiedonantovelvollinen on kykenevä tuottamaan. Tiedonantovelvollinen ei voi kuitenkaan osallistua pyynnön oikeasuhtaisuuden arviointiin tai pyynnön rajaamiseen. Näistä vastuussa voi olla vain Verohallinto. Tiedonantovelvollinen ei voi tällaista arvioita tehdä koska kysymys on verovalvonnasta eikä Verohallinto voi antaa arviointia varten riittävän yksityiskohtaisia tietoja verotusta koskevista riskeistä. Lisäksi kysymys on julkisen vallan käyttämisestä.

Verohallinto ehdottaa, että esityksen perusteluita täsmennetään tältä osin siten, ettei synny käsitystä siitä, että tietojen rajaamista ja oikeasuhtaisuutta koskeva päätöksenteko tapahtuisi muun kuin Verohallinnon toimesta.

- Esitysluonnoksessa on kuvattu esityksen vaikutuksia siten, että lain muutos vaikuttaisi verotuottoihin jo vuonna 2026. Käytännössä vertailutietotarkastuksella saadut tiedot on käsiteltävä ja toteutettava tarvittavat verotustoimenpiteet ennen kuin vaikutuksissa kuvatut verotuotot toteutuvat. Lainmuutoksen tullessa voimaan vuoden 2026 alussa voi Verohallinto käynnistää muuttuneen sääntelyn mukaiset vertailutietotarkastukset keväällä ja verotustoimenpiteitä voidaan tehdä vuoden 2026 syksyn aikana. Näin ollen esityksen vaikutukset verotuottoihin toteutuisivat aikaisintaan vuonna 2027 siten, että vuonna 2027 saavutettaisiin n. 50 -80 miljoonan lisäys verotuottoihin ja vuodesta 2028 alkaen 100 miljoonaa vuodessa. Esityksen vaikutuksia tulisi täsmentää tältä osin.
- Esitysluonnoksessa on todettu, että mahdollinen vertailutietotarkastuksella käsitelty virheellinen tieto korjautuisi verovelvollisen toimesta verotuksen muutoksen-haussa. Esitysluonnoksen perusteluissa voisi täsmentää, että virheellinen tieto voidaan korjata ennen muutoksenhakua esimerkiksi verovelvollista kuultaessa.
- Esitysluonnoksen vaikutuksissa todetaan, että ehdotettu sääntely vähentäisi nykytilaan verrattuna hallinnollista työtä sekä kustannuksia. Ehdotettu sääntely täsmentää Verohallinnon oikeutta tehdä vertailutietotarkastuksia ja tältä osin selkeää sääntely vähentää yksittäisen tietopyynnön tulkinnasta aiheuttamia kustannuksia sekä Verohallinnossa että tiedonantovelvollisen puolella. Verohallinto toteaa kuitenkin, että uuden sääntelyn mukaisia vertailutietotarkastuksia tehdään todennäköisesti enemmän kuin nykytilassa ja tällä on myös kustannusvaikutuksia sekä Verohallinnossa että tiedonantovelvollisissa. Pyyntöjen entistä tarkempi rajaaminen voi myös aiheuttaa yksittäisten tietopyyntöjen lisääntymistä ja kustannusten lisääntymistä tältä osin.
- Esitysluonnoksen mukaisesti massadata-aineisto on kohdennettava viipymättä vain verotuksessa välttämättömiin tietoihin ja Verohallinnon on hävitettävä viimeistään kahden vuoden kuluttua sellaiset tiedot, joita ei käytetä verotustoimenpiteissä. Verohallinto korostaa, että vertailutietotarkastus toteutetaan usein siten, että se sisältää useita tietopyyntöjä ja vertailutietotarkastusta varten saadut tiedot saadaan eri aikoihin. Verohallinto ehdottaa, että esityksen perusteluissa todettaisiin, että kahden vuoden säilytysaika lasketaan siitä ajankohdasta, jolloin vertailutietotarkastusta varten on saatu kaikki suunnitellut tiedot.
- Esitysluonnoksessa on avattu yleisen tietosuoja-asetuksen perusteluosan 31 kohdassa käytettyä satunnaisuuden käsitettä ja viitattu tietosuoja-asetuksen eri käännösversioissa käytettyihin käsitteisiin "occasionnel" ja "occasional". Lisäksi on käytetty ajallista esimerkkiä siten, että muutaman kuukauden ajan kuluminen tulkittaisiin siten, että pyyntö täyttäisi satunnaisuuden vaatimuksen. Esityksessä esitetyt näkemykset yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesta satunnaisuudesta voivat aiheuttaa tulkinnallisia tilanteita säännöksen soveltamisessa, eikä viittaus ole välttämättä tarpeellinen koska ehdotetussa säännöksessä on selkeästi todettu, että vertailutietotarkastus voidaan toteuttaa toistuvasti eikä laki olisi tältä osin tieto-suojasetukseen perustuvan tulkinnan varassa.

Konow von Taito
Verohallinto